

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR MEDIABELEID

VERGADERING VAN DINSDAG 19 MAART 1996

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het gemonopoliseerde kabelaanbod

VOORZITTER : Mevrouw Marijke Dillen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.14 uur.*

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het gemonopoliseerde kabelaanbod

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het gemonopoliseerde kabelaanbod. Ik wil de sprekers vragen zelf hun microfoon in te schakelen, indien ze het woord willen nemen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Dank u, mevrouw de voorzitter. Gelieve me te verontschuldigen, ik ben hees, ik was vorige zaterdag een iets te geestdriftige gids in dit nieuwe parlamentsgebouw. Het recente onderzoek van het magazine Testaankoop en het verwijderen van de sportzender Eurosport toonden opnieuw zeer scherp de machteloosheid van de kabelabonnee en de almacht van de kabelmaatschappijen aan. Het januarinumnummer van het consumentenblad Testaankoop toont aan dat de kabelmaatschappijen onvoldoende rekening houden met de wensen van hun kijkers. Bovendien zijn er onverantwoorde verschillen inzake aansluitingsprijzen en bestaat er geen enkel verband tussen het aantal doorgestuurde zenders en de kostprijs. Mijn regio, bijvoorbeeld, ressorteert deels onder het West-Vlaamse WVEM-Kortrijk en deels onder Gaselwest van Deinze-Oudenaarde. In eenzelfde regio, met eenzelfde zenderaanbod en eenzelfde aansluitingspercentage loopt het verschil in abonnementsprijs op tot meer dan 100 procent. Bij WVEM bedraagt die 1.523 frank, bij Gaselwest 3.917 frank. De kabeldistributiemaatschappijen voelen zich oppermachtig, zoals de meeste maatschappijen in een monopoliepositie. De bestuurders van de kabelmaatschappijen wijzen graag op hun maatschappelijke rol, namelijk dat zij ervoor zorgen dat meer dan 90 procent van de gezinnen op een goedkope wijze dertig tot veertig

zenders kan bekijken. De kostprijs blijft een relatief argument. Samen met het kijk- en luistergeld komt die toch neer op 12.000 frank per abonnee, niet weinig dus. Deze jaarlijks terugkerende kost betekent voor een modaal gezin – naast de aankoopprijs van het televisietoestel – een zware hap uit het gezinsbudget.

Er ontstaat ook concurrentie met de steeds goedkoper wordende schotelantennes. Een goede installatie vergt slechts een eenmalige investering van 8.000 frank. De kabelmaatschappijen zouden er goed aan doen hun klantenservice te optimaliseren. Vanuit die optiek begrijp ik de houding van de kabelmaatschappijen in het conflict rond de sportzender Eurosport niet. Eurosport staat op de achtste plaats in de rangschikking van de meest bekeken zenders. Diezelfde Testaankoop-enquête stelt dat meer dan 40 procent van de kijkers gebruik maakt van deze sportzender. Toch aarzelen de kabelmaatschappijen niet om deze zender van het scherm te halen. De kijker moet opnieuw machteloos vaststellen dat de kabelmaatschappij in zijn plaats beslist wat hij of zij kan of mag zien. Aanleiding tot het verwijderen van de kabel zou de vergoeding van 30 frank per kabelabonnee zijn die Eurosport heeft gevraagd ter compensatie van de stijgende sportrechten. De kabelmaatschappijen stelden daar tegenover dat zij niet alle abonnees kunnen laten opdraaien voor de 40 procent kijkers van Eurosport. Men vergeet echter twee zaken. Ten eerste dat de 16 procent auteursrechten nu reeds in het abonnementsgeld vervat zitten, dit ook voor zenders waar de helft van de abonnees nooit naar kijkt. Ten tweede worden de sportrechten voor televisie zo duur, dreigen ze het monopolie te worden van betaaltelevisie en worden kijkers met een laag inkomen uitgesloten.

Ik ben noch de woordvoerder van de zender Eurosport, noch van een andere zender, maar ik vind dat de overheid een neutrale positie moet innemen in de onderlinge competitie tussen de verschillende zenders. Het is een taak van de overheid ervoor te zorgen dat sport op televisie op een betaalbare en democratische wijze toegankelijk blijft voor iedereen die over een televisietoestel beschikt. Als sociaal-liberaal, als democraat, als politicus met een sport-

Denys

hart, stel ik tot mijn spijt vast dat meer en meer monumenten van het sportief erfgoed opgekocht worden door de Berlusconi's, de Murdochs en andere bonzen van de betaaltelevisie die deze programma's alleen nog doorzenden via betaalzenders. De voetbalcontracten in Nederland, Italië en Groot-Brittannië, wielmonumenten als Milaan-San Remo en de Giro d'Italia – allemaal volkse sporten die hun succes bouwden op de brede interesse van de grote massa – zullen straks niet meer kunnen worden bekeken als men geen 12.000 frank extra abonnementsgeld betaalt voor betaaltelevisie. Ook pay per view, waar per evenement dient te worden betaald, hoort tot de toekomstmogelijkheden. De overheid en de kabelmaatschappijen moeten een strategie uitbouwen om te vermijden dat deze evolutie onomkeerbaar wordt. Wat het nationale sportgebeuren betreft, is het invoeren van het recht op vrije nieuwsgaring voor sport- en andere manifestaties een stap in de goede richting. Dit biedt echter geen oplossing voor de belangrijke buitenlandse sportevenementen. Een diversificatie van het kabelaanbod is volgens mij de enige mogelijke oplossing. Het onderzoek van Testaankoop toonde aan dat de abonnees een gemeenschappelijke interesse hebben voor wat de eerste zenderkeuze betreft. Voor de volgende keuzes is er een grote verscheidenheid. Een éézijdig opgedrongen pakket is dus uiterst klantvriendelijk. Om een abonnement op betaalzenders te vermijden zullen sommigen bereid zijn iets meer te betalen voor een open sportzender. Andere abonnees zullen hiertoe niet bereid zijn. Alleen een grote keuzemogelijkheid tussen groepen zenders kan een conflict vermijden en de zaak op een democratische manier betaalbaar houden. Naast een regeling van de vrije nieuwsgaring dringt ook de demonopolisering van het kabelaanbod zich op. Dit niet door de aanleg van een bijkomende kabelinfrastructuur, wel door de kabelmaatschappijen te verplichten hun kabelaanbod te diversifiëren tegen een betaalbare, democratische prijs. De abonnee moet kunnen kiezen tussen minimumpakketten tegen een lagere prijs en een uitgebreide dienstverlening tegen een hogere prijs. Ik weet dat hiervoor soms technische belemmeringen worden aangehaald. De ene kabelmaatschappij moderniseert echter vlugger dan de andere. Er zijn nu al kabelmaatschappijen met een capaciteit van 73 zenders. De mensen willen geen 73 zenders, maar ze willen wel kunnen kiezen en betalen voor die zenders van hun eigen keuze. De VLD vraagt dat de kabelmaatschappijen zich technisch zouden uitrusten zodat de kijker een groep van zenders zou kunnen kiezen, aan een verantwoorde abonnementsprijs. Mijnheer de minister, we pleiten voor de uitbouw van een strategie die sportmanifestaties betaalbaar houdt en die de vrije keuze van de abonnee beter beschermt. Bent u het, als beleidsverantwoordelijke, eens met deze visie? Vindt u ook dat we een strategische opbouw moeten doen op de punten die ik net heb aangehaald? Vindt u ook dat diversificatie van het kabelaan-

bod mogelijk moet zijn? Zo ja, welke maatregelen zal u dan treffen?

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mevrouw de voorzitter, ik zou willen aantonen dat het betoog van de heer Denys niet over een eenvoudige materie handelt. Hij heeft terecht een vergelijking gemaakt op basis van de studie van Test Aankoop. De cijfers uit zijn eigen regio zijn eveneens correct. Er kunnen evenwel enkele randbemerkingen bij gemaakt worden. De aansluitingsprijs is immers slechts één aspect van het televisiegebeuren, en heeft enkel betrekking op nieuwe klanten. De abonnementsprijs moet daarentegen jaarlijks door alle abonnees worden betaald. Dat is een belangrijk gegeven. Verder moet men bij deze vergelijking ook eerlijkheidshalve de investeringspolitiek in de relatie tussen gemeenten en kabelnetten in ogenschouw nemen. Of een kabelmaatschappij in een landelijk gebied ligt of in een stedelijk, is een belangrijk nuanceverschil. Tenslotte moeten we de winstdividenden die de kabelmaatschappijen aan de gemeenten uitkeren, ook meetellen. U gaf als voorbeeld het verschil tussen Gaselwest en WVEM. Het winstdividend dat Gaselwest aan de gemeenten uitkeert, bedraagt twaalf procent, terwijl het voor WVEM zeven procent is. De cijfers moeten ook in die context worden bekeken. Mijnheer Denys, u verwijst naar de keuze van de zenders. Ik wil aangeven dat 85 procent alleen naar Nederlandstalige omroepen kijkt. De CVP-fractie vindt het belangrijk dat in dit debat alle elementen worden in beschouwing genomen, vóór men een gefundeerde uitspraak doet. We moeten bijvoorbeeld ook rekening houden met de may carry en de must carry regeling op Europees vlak.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de voorzitter, ik deel de kommer van de heer Denys in verband met de kostprijs. Een modaal huisgezin maakt slechts voor een klein deel gebruik van het zenderaanbod van de kabelmaatschappij, en moet toch voor het geheel betalen. Daarom wil ik even de aandacht vestigen op een voorstel tot decreet over een sociaal abonnement op de kabel. Ik hoop dat uit het antwoord van de minister zal blijken dat een aantal maatregelen nodig zijn om dit voorstel aan de orde te brengen.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mevrouw de voorzitter, mijn fractie staat volledig achter het warme pleidooi van de heer Denys voor de volkssporten en de volksmassa. Alleen verbaast het mij dat dit uit liberale hoek komt. Klopt het dat de heer Denys een zekere scepsis aan de dag begint te leggen tegen de mechanismen van de vrije markt?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mevrouw de voorzitter, collega's, we kunnen niet tegelijkertijd twee discussies voeren. De vraag of we zaterdag al dan niet op de BRTN de beklimming van de Poggio en de sprint op de Via Roma kunnen meemaken, is in dit verband niet aan de orde. Het gaat om een dubbel probleem. Aan de ene kant is er het standpunt van de abonnees, die een aantal evenementen willen zien. Langs de andere kant is er de vraag of de sportevenementen zelf nog betaalbaar willen zijn, om op die manier zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het gaat hier om de leefbaarheid van de topsport als dusdanig. De heren John Cordier en Michel Verschuere verklaarden onlangs dat de sporten om te overleven hun inkomsten uit de media zullen moeten halen. De inkomsten uit toegangskaarten en verhuur van loges hebben immers hun piek bereikt. Ze zullen dus trachten het Nederlands model te volgen. Zoals gezegd gaat het om het conflict tussen de financiering van sportevenementen en de toegankelijkheid ervan voor iedereen. Dit debat kunnen we misschien straks voeren aan de hand van het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé om de exclusiviteitscontracten uit te hollen. Ik zal me nu echter houden aan het onderwerp van de interpellatie, met name het monopolie van de kabelmaatschappijen en de gevolgen ervan.

Vooreerst wil ik de aandacht erop vestigen dat de verschillen in de prijs van het kabelabonnement niet afhankelijk zijn van het aantal omroepprogramma's dat wordt doorgegeven. Het hangt in hoge mate af van de kostprijs van de infrastructuur die de verschillende maatregelen hebben aangelegd. Een kabelmaatschappij die uitsluitend een stedelijk gebied bedient, heeft veel minder kosten dan een kabelmaatschappij waarvan de meeste klanten op het platteland wonen. Langs de andere kant wordt de uitkering van de winsten op verschillende manieren geregeld. De heer Decaluwé heeft daar al op gewezen. Wie meer dividendten uitkeert, zal trachten dat te verhalen op de abonnee.

Kabelexploitatie was oorspronkelijk een privé-aangelegenheid, die voornamelijk in dichtbevolkte gebieden plaatsvond. Gemengde initiatieven of zuiver intercommunale verbanden hebben de kabelaansluiting mogelijk gemaakt voor de meerderheid van de Vlamingen. Mijnheer Denys, niemand is gelukkig met monopolies, maar zonder dit feitelijk monopolie zou er in Vlaanderen geen kabel zijn geweest. De kabel ligt dankzij de gemengde en zuivere intercommunales nu zowel in Gent en Deinze als in Gooik en Zulte. De heer Van Rompaey heeft me erop gewezen dat 90 percent van de Vlamingen is aangesloten op de kabel. Dat is een Europees record. Per gebied is er slechts één kabelmaatschappij actief. Naast de kabel is er de ontvangst van aardse zenders en de opkomst van satellietomroepen. Er zullen nieuwe technologieën worden ontwikkeld waardoor omroepprogramma's ook via telefoonlijnen kunnen worden aangeboden. De kabelmaatschappijen zijn zich ook bewust van de opkomst van satel-

lietomroepen en nieuwe technologische ontwikkelingen. De discussie over Telenet Vlaanderen wijst uit dat de kabelmaatschappijen tijdens de volgende jaren wellicht onder druk komen te staan om ter zake nieuwe initiatieven te nemen. De kabelmaatschappijen hebben ook een grote autonomie. Toen ik twee jaar geleden als fractieleider in de Vlaamse Raad een poging ondernam om VT4 van de kabel te houden, en daartoe de mandatarissen van mijn partij die in de maatschappijen zetelden opriep om me te steunen, kreeg ik een stroom van kritiek over me heen vanwege diezelfde kabelmaatschappijen. Men nam het me zelfs kwalijk dat ik me richtte tot CVP-mandatarissen in de intercommunales. Ik heb alvast geleerd dat de kabelmaatschappijen een grote autonomie hebben, en dat de leden van het Vlaams Parlement die ook een zijje hebben in de kabelmaatschappijen er weinig voor voelen om daar iets aan te veranderen.

De overheid rekent erop dat de kabelmaatschappijen aan hun abonnees een gelijke toegang verlenen op kwalitatief en sociaal vlak. Bovendien is het mede de taak van deze maatschappijen erover te waken dat er geen tweedeling ontstaat tussen informatie-rijke en informatie-arme Vlaamingen. Het kabelaanbod is geleidelijk aan tot stand gekomen, en al kijkt de abonnee niet naar alle programma's, toch lijkt hij erop te rekenen dat hij minimaal hetzelfde aanbod krijgt voorgeschoteld. Ik begrijp volkomen dat een sociaal minimumpakket door sommigen als een ideale formule wordt vooropgesteld en dat er bovendien stemmen opgaan om de abonnees zelf hun programma-aanbod te laten samenstellen. Toch wil ik erop wijzen dat het aanbieden van een minimumpakket duurder is dan het huidige aanbod, aangezien het wegfilteren van een aantal omroepprogramma's technische ingrepen vergt en bijgevolg bijkomende uitgaven. De extra kosten zouden dan ook een invloed kunnen hebben op de prijs van een abonnement. Op basis van al die gegevens lijkt het me logisch dat de kabelmaatschappijen ook in de toekomst aan hun abonnees een gelijk aantal omroepprogramma's blijven aanbieden tegen dezelfde prijs. Aangezien de meeste kabelmaatschappijen hun bandbreedte hebben uitgebreid, kan het huidige aanbod, met daaraan gekoppeld de mogelijkheid voor bijkomende programmapakketten, onmiddellijk worden gerealiseerd via relatief goedkope analoge decoders. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de apparatuur die nu voor de verdeling van Filmnet en Super Sport wordt gebruikt. Men verwacht evenwel dat de meeste kabelmaatschappijen de ontwikkeling van digitale technologieën en de digitale decoder zullen afwachten, omdat de mogelijkheden dan zoveel keer groter zullen zijn. De prijs van een digitale decoder wordt op 20.000 frank geraamd. Een aantal mensen die in de sector actief zijn, zeggen dat deze prijs niet snel zal verminderen. Anderen zijn er dan weer van overtuigd dat de kostprijs zal worden gehalveerd. Op dit ogenblik is het echter moeilijk om daarover een uitspraak te doen. Men kan bovendien niet voorspellen of er veel gegadigden zullen zijn voor gesegmenteerde pakketten aan dergelijke prijzen. De huidige regelgeving

Van Rompuy

bepaalt – en ik beperk me tot de televisieomroepprogramma's – dat BRTN TV1 en TV TWEE, evenals VTM, Kanaal 2 en de regionale televisie, moeten worden doorgegeven. In de regelgeving is ook een reciprociteitsregel voorzien voor de openbare omroep van de Franse Gemeenschap. Ook kunnen de andere Vlaamse televisieomroepprogramma's worden doorgegeven, evenals de omroepprogramma's die door de regering van andere landen zijn erkend.

Het lijkt me belangrijk dat elke Vlaamse kabelabonnee, dus ook zij die niet bij een Vlaamse kabelmaatschappij zijn aangesloten, bijvoorbeeld de gemeenten Wemmel en Drogenbos, in elk geval alle Vlaamse omroepen, en in de toekomst de nieuwe Vlaamse omroepdiensten, kunnen ontvangen, evenals de openbare omroepprogramma's van Nederland en van de Franse Gemeenschap. Ik pleit er ook voor dat de kabel, zoals in Nederland, daarna voorrang geeft aan de openbare omroepen, in de eerste plaats van de Europese lidstaten en aan omroepen, zoals Arte, die als kwaliteitsomroep kunnen worden beschouwd. Met mijn Nederlandse collega Aad Nuis heb ik van gedachten gewisseld over een wederkerigheid inzake het doorgeven van onze omroepprogramma's. Dat gesprek kwam er, niet alleen naar aanleiding van het verdwijnen van Nederland 3 of het verwijzen ervan naar de hyperband, meer bepaald te Brussel, Wemmel en Drogenbos, maar ook omwille van de problematiek in verband met het doorgeven van BRTN-Radio 3. Net als mijn collega ben ik er voorstander van dat alle abonnees in Vlaanderen en Nederland alle openbare televisieprogramma's van de beide landen moeten kunnen ontvangen en bovendien ook ten minste twee radio-omroepprogramma's van de BRTN en de NOS. Tot mijn ontgoocheling heb ik gemerkt dat niet iedereen in Vlaanderen al die omroepprogramma's kan ontvangen. Bijgevolg ben ik bereid om bij een volgende wijziging van de gecoördineerde omroepregeling dit verplicht doorgeven van de openbare omroepprogramma's van Nederland, in te schrijven. Ik reken er evenwel op dat de betrokken kabelmaatschappijen niet op die wijziging van de regelgeving zullen wachten en ook Nederland 3 in de eerste frequentieband zullen doorgeven.

Tot daar mijn antwoord op uw vraag. In mijn inleiding heb ik tevens gesteld dat het probleem van de toegankelijkheid van een aantal programma's, zonder een beroep te moeten doen op betaaltelevisie, ook een economische component heeft. In Nederland heeft de overheid geprobeerd om daar iets aan te doen, maar dat is niet zo evident. De organisatoren van sportmanifestaties als Milaan-San Remo kunnen de uitzendrechten verkopen aan bepaalde maatschappijen, waardoor andere omroepen niet meer kunnen uitzenden. De vraag naar de toegankelijkheid van eenieder tot evenementen is natuurlijk een heel diepliggende vraag. Dit vereist ook een discussie over de wijze waarop die evenementen moeten worden gefinan-

cierd, willen ze leefbaar zijn. Ook de Ronde van Frankrijk zal in de toekomst waarschijnlijk dit probleem kennen. Gezien de kostprijs van zo'n organisatie is het best mogelijk dat deze sportmanifestatie aan één of andere zender wordt verkocht en dus alleen via bepaalde betaaltelevisiekanaalen kan worden ontvangen. Dit is een discussie ten gronde, waar we straks dieper op in kunnen gaan, als we het hebben over de exclusiviteitsrechten en de vrije nieuwsgaring. Het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé draagt immers een beperkte oplossing aan. Ze wensen dat de zenders voor een aantal programma's in ieder geval het recht krijgen om verslag uit te brengen. Maar de live-uitzending van bepaalde evenementen is natuurlijk een probleem ten gronde, waarvoor de overheid heel moeilijk een oplossing kan vinden. Ik heb met belangstelling het debat in de Nederlandse Tweede Kamer gevolgd. Het is me duidelijk geworden dat de overheid uiteindelijk aan dit probleem niets kan doen. De mensen van de Nederlandse voetbalbond zeggen immers dat ze doen wat ze willen. Zelfs clubs als Ajax en Feyenoord willen een eigen kanaal oprichten. Uiteindelijk draait het uit op een discussie ten gronde over de informatiemaatschappij en de mediasamenleving, maar dit debat gaat verder dan de interpellatie die hier werd gehouden.

De voorzitter : Dank u wel, mijnheer de minister.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mevrouw de voorzitter, de minister heeft gepoogd dit debat te reduceren tot een technische discussie, maar uit zijn antwoord blijkt duidelijk dat het hier om een maatschappelijke kwestie gaat. Daarmee antwoord ik meteen op de vraag van de heer Penris. Ik heb deze materie benaderd vanuit een sociaal-liberaal – wat niet tegenstrijdig is met elkaar – en burgerlijk-democratisch oogpunt. Mijnheer de minister, u ziet het anders. U blijft aan de kabelmaatschappijen de verplichting opleggen om de programma's van de openbare zender uit te zenden. Ik vraag geen verplichtingen, maar wel dat binnen een vrije marktsituatie een strategie wordt opgebouwd die toelaat dat de brede volksmassa nog op een betaalbare wijze sportuitzendingen kan bekijken. Als gevolg van de marktsituatie rijst de kostprijs ervan in die mate uit de pan dat deze uitzendingen bijna onbetaalbaar worden voor de doorsnee-kijker, die niet via betaaltelevisie naar sportprogramma's wenst te kijken. Met andere woorden, ik wil de activiteiten van de Murdochs en consoorten niet verbieden, maar ik ben van mening dat we als overheid het recht en de plicht hebben om daar een strategie tegenover te stellen. Volgens mij heeft het ene wel met het andere te maken. De houding van de kabelmaatschappijen, die zich ten overstaan van hun abonnees monopolistisch opstellen, heeft daar wel mee van doen, omdat we in een spanningsveld terecht komen. Als de kabelmaatschappijen geen strategie opbouwen, dan worden ze vandaag reeds, morgen nog meer, en overmorgen nog meer, geklopt door de Murdochs en de Berlusconi's, kortom door de bonzen

Denys

van de betaaltelevisie. In het uitbouwen van een strategie hebben de kabelmaatschappijen een maatschappelijke rol en taak te vervullen. Daarvoor hebben ze trouwens een monopolie inzake infrastructuur gekregen. Ze moeten er immers voor zorgen dat aan de kijkers op een democratische en betaalbare wijze programma's worden aangeboden. Wel zorgt de vrije marktsituatie voor een evolutie, waarin dit voor sportprogramma's, althans voor de bekende internationale sportmanifestaties, bijna onmogelijk wordt. Ik ben het er met u over eens dat we daar iets aan kunnen doen door het probleem van de vrije nieuwsgaring nationaal aan te pakken. Op het internationale vlak zijn we daar met onze decreetgeving niet tegen gewapend. Toch beschikken we over één wapen. We moeten er namelijk voor zorgen dat de kabelmaatschappijen hun pakket diversifiëren, dat ze met andere woorden de abonnee meer laten kiezen. Zo zouden zij die sportminded zijn, iets meer moeten betalen. Anders ontstaat een onhoudbaar spanningsveld. Precies om dit te vermijden en een antwoord te bieden op deze situatie acht ik een andere aanpak noodzakelijk en moeten we beide problemen aan elkaar koppelen.

Ik laat me niet afremmen door de bewering dat dit technisch onbetaalbaar of onmogelijk is. Dit argument wordt vaak gebruikt. Ik stel vast dat sommige kabelmaatschappijen investeren om hun capaciteit tot vijfenzeventig zenders uit te bouwen. Belangrijk is te weten of men investeringen doet omwille van capaciteitsuitbreiding of omwille van diversificatie. Diversificatie biedt de mogelijkheid om de kabelabonnee op een andere wijze te benaderen dan vandaag het geval is en hem een keuze te laten. Mijnheer Penris, ook in deze stelling ben ik liberaal, want vandaag hebben de kabelmaatschappijen niet alleen een monopolie inzake infrastructuur. We kunnen daar niets aan doen en ik ben er ook niet tegen, omdat dit inderdaad de kans heeft gegeven om in grote mate de nodige infrastructuur aan te leggen. Ik ben er wel tegen dat ze ook nog eens monopolistisch optreden ten overstaan van hun abonnees door hen geen enkele keuze of vrijheid te laten. Dat is nog iets anders. Ik vind dat het ene element met het andere te maken heeft. Samen bieden ze naar mijn gevoel trouwens de oplossing om niettegenstaande de evolutie van stijgende uitzendrechten de kijkers die op een democratische en betaalbare wijze sportprogramma's willen bekijken, aan hun trekken te laten komen. Mijnheer de minister, kan er aan de kabelmaatschappijen geen richtlijn worden gegeven om in hun investeringspolitiek – ik denk hierbij aan de digitalisering – niet alleen af te stemmen op capaciteitsuitbreiding, maar ook op diversificatie, die hun abonnees toelaat in de toekomst een keuze te kunnen maken tussen pakketten. Zo kunnen ze op een democratische en betaalbare wijze naar alle mogelijke programma's kijken. Dat is een andere aanpak. Ik denk dat u daar niet machteloos in bent. Ik kan me niet inbeelden dat we hier naar de situatie zouden evolueren dat we tegenover een

monopoliebedrijf machteloos staan. De abonnee is wel machteloos, maar ook u beweert als minister voor Media dat u machteloos bent. Indien dat zo is, dan moeten we decretaal ingrijpen en paal en perk stellen aan de almacht van de kabeldistributiemaatschappijen. Ze hebben immers een monopolie gekregen, omdat ze een maatschappelijke rol te vervullen hebben, omdat ze met andere woorden aan een soort dienstverlening moeten doen die – ik herhaal het nogmaals – als doelstelling had op een betaalbare en democratische wijze televisiebeelden te verspreiden voor alle gezinnen. Indertijd stelde u als parlementslid voor om VT4 niet toe te laten. Daarmee wou u ingrijpen op het bestuur van de intercommunales. Ik vraag u een algemene richtlijn. Kabelmaatschappijen moeten niet alleen voor technologische innovatie en capaciteitsuitbreiding zorgen. Ze moeten ook de wensen van de consument, de gebruiker respecteren. Vandaag stijgen de uitzendrechten van sportprogramma's, morgen misschien deze van kunstprogramma's. Men kan niet iedereen verplichten mee te betalen, anderzijds kan men ook betaaltelevisie niet verplicht opleggen. Ik zoek een tussenoplossing, waarbij programma's met stijgende produktiekosten toch nog kunnen worden bekeken op betaalbare open netten. Ik wil aandringen om het verband tussen de twee dossiers niet uit het oog te verliezen. Waarom neemt u hier uw verantwoordelijkheid niet op? Waarom komt het belang van de abonnee niet op de eerste plaats? U spreekt de taal van de kabeldistributiemaatschappijen. U zegt machteloos te staan tegenover de almacht van de kabelmaatschappijen. U geeft wel toe dat er een probleem bestaat, maar u geeft geen antwoorden. Het is de rol en de taak van een minister om een visie en een strategie in het belang van de burger te ontwikkelen.

De voorzitter : Dank u wel, mijnheer Denys.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, u stelt dat het individueel beperken van het zenderaanbod duur is. Ik zou deze denkwijze even willen omkeren. Ik zou de uitbreiding van het zenderaanbod individualiseren. Er kan een basispakket worden aangeboden. Dit pakket wordt hier vastgelegd, met een aantal zenders die er zeker bij moeten. Daarvoor wordt een basisprijs vastgesteld. Wie meer zenders wenst te ontvangen, moet meer betalen.

De voorzitter : Dank u, mijnheer Van Dijck.

De heer Van Rompaey heeft het woord.

De heer Hugo Van Rompaey : Ik ben zeer diep ontroerd. Ik heb nog nooit een integere liberaal zo'n gedreven pleidooi horen houden om de mogelijke uitwassen van een pure vrije marktsituatie bij te sturen. Iedereen weet dat het medialandschap het actieterrein is van machtige commerciële groepen. Iedereen weet waarom Eurosport die dertig frank per abonnee vraagt. Dit betekent in Vlaanderen in één klap 62 miljoen frank meer inkomsten. Ik ver-

Van Rompaey

onderstel dat er in het politieke halfroond een consensus bestaat over het feit dat het belang van de kijker maximaal dient te worden verdedigd, hierin volg ik de heer Denys. De essentie van het Eurosportverhaal is dat de kabelintercommunales – dit hoor ik liever dan kabelmaatschappijen, ze worden immers voor 70 procent beheerd door vertegenwoordigers van de gemeentebesturen – een zeer moedige houding hebben aangenomen. Ze hebben immers verhinderd dat vandaag Eurosport – en morgen andere satellietprogramma's – onze markt heel gulzig inpalmen en het abonnementsgeld en bijhorende vergoedingen stijgen. Door het opdrijven van 300 naar 450 Mhz in Vlaanderen proberen we netwerken die veel geld hebben gekost een toekomst te geven. Daarom is het zo heilzaam dat Telenet Vlaanderen nu in aantocht is. Dit biedt de mogelijkheid die grote investeringen volledig te benutten. We moeten erover waken dat dit niet alleen aan de vrije markt wordt overgelaten. Dank zij de vertegenwoordigers in de intercommunales – die men zo graag in een negatief daglicht stelt – is er reeds inspraak voor de gemeenschap.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik wil niet alleen de minister maar ook de kabelchefs van antwoord dienen. Dit bevestigt dat de minister zich laat inspireren door de bonzen van de kabelmaatschappijen, met de heer Van Rompaey als prominent lid. Ik heb u niet horen beweren, mijnheer Van Rompaey, bereid te zijn de consument de vrije keuze te laten inzake de zenderpakketten. Dit zou getuigen dat u het werkelijk goed meent met de rechten van de consument. De te betalen prijs zou dan afhankelijk zijn van de samenstelling van het pakket. Mijn liberale overtuiging is niet tegenstrijdig met wat ik probeerde aan te tonen. Ik wil een bestaande monopoliesituatie demonopoliseren ten gunste van de gebruiker. U kan me slechts overtuigen van uw bekommernis voor de consument indien u die consument meer inspraak wil verlenen en hem tussen zenderpakketten laat kiezen die goedkoper zijn dan betaaltelevisie.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : U zegt : als er betaaltelevisie is, zal de kabelmaatschappij die in zijn pakket moeten opnemen. Vermits zo meer mensen worden bereikt, zou de prijs lager zijn dan met een afzonderlijke decoder.

De heer André Denys : Wat ik wil zeggen, is dat men niet alle kabelabonnees voor zoiets moet laten opdraaien. Niet iedereen moet bijvoorbeeld voor Eurosport dertig frank betalen. De ene is daar niet in geïnteresseerd, de andere wel. Men moet de keuze aan de kijker laten.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Denys, ik sta volledig los van de kabelmaatschappijen. Ik sta twintig jaar in de politiek, en mij is nooit gevraagd om in een intercom-

munale te zetelen. Ik weet niet waarom. In mijn arrondissement zetelt iedereen in een intercommunale. Ik niet, en ik heb die ambitie ook niet.

De heer André Denys : Dat zal in de toekomst ook niet meer mogelijk zijn. We zullen dat in de nieuwe politieke cultuur uitsluiten. Nietwaar, mijnheer Geysels.

De heer Jos Geysels : Kijkt u naar mij ? Ik dacht dat u naar de heer Beysen keek. (*Hilariteit*)

Minister Eric Van Rompuy : De dag dat u burgemeester van Zulte wordt, zullen we wel eens zien waar u overal zal inzitten. (*Gelach*)

De kabelmaatschappijen moesten dertig frank per abonnee betalen aan Eurosport. Als men daaraan had toegegeven, dan zouden andere zenders, zoals MTV en CNN ook de kans hebben gekregen om zo een bedrag te vragen. Het zou een cascade hebben veroorzaakt. De kabelmaatschappijen zijn daar uit principe niet op ingegaan. Anders zou in de volgende jaren een discussie kunnen ontstaan over alle mogelijke vormen van betaaltelevisie. Ze zouden bijvoorbeeld de Ronde van Frankrijk kunnen aanbieden en eisen dat de kabelmaatschappijen ervoor betalen. Voor het sportpakket zou de kijker dan uiteindelijk evenveel moeten betalen aan zijn kabelmaatschappij als nu aan een betaalzender. Uw bekommernis delen we allemaal. De vraag is echter wat we kunnen doen in zo een gecommercialiseerde omgeving. Bovendien maakt de technologische evolutie een steeds grotere differentiëring mogelijk. We kunnen alleen maar hopen dat de kostprijs door de digitalisering zal dalen. Iemand zal hoe dan ook moeten betalen. Wat kan ik als minister doen, bijvoorbeeld voor Milaan – San Remo ? Die vraag hebt u gesteld.

De heer André Denys : Ik vraag niet dat u iets onderneemt voor Milaan – San Remo.

Minister Eric Van Rompuy : Daar bent u uw interpellatie wel mee begonnen.

De heer André Denys : Ik vraag dat u een strategie zou uitbouwen, die de openbare omroepen toelaat om met dat soort ondernemingen te concurreren. Alleen diversificatie kan op dat punt een oplossing bieden.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Denys, de discussie die we zo dadelijk zullen voeren, is een eerste stap in het aan banden leggen van exclusiviteitscontracten en dergelijke. De discussie die u ten gronde wil voeren, handelt over die exclusiviteitsrechten. Kan men voor bepaalde manifestaties een bepaalde prijs vragen ? Alle andere discussies komen hieruit voort. Stel dat de Belgische Voetbalbond samen met Telindus een kanaal opricht. Wie zal dat kunnen beletten ? Het is een ingewikkeld probleem. In de huidige constellatie zie ik niet in welke strategie ik hiertegen zou kunnen ontwikkelen. Een decreet in het Vlaams Parlement, zoals bijvoorbeeld het voorstel van de

Van Rompuy

heren Decaluwé en Van Wallendael, biedt trouwens op zich ook geen oplossing. Er zijn ook federale ingrepen nodig. Wij zijn alleen bevoegd voor de omroepen. Ik ben verheugd dat u als liberaal bereid bent om deze discussie ten gronde te voeren. Het gaat hier tenslotte om een van de uitwassen van de zuivere markteconomie.

De heer André Denys : U kent ons toch.

Minister Eric Van Rompuy : Ik ken u. We zijn het blijkbaar eens. *Demain le capitalisme*, het boek van de heer Henry Lepage, dat als basis heeft gediend voor het neoliberal congres van 1979, is blijkbaar ook op dat vlak aan herziening toe.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

We gaan verder in besloten vergadering.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.30 uur.*
